

Maa- ja metsätalousministeriö

kirjaamo.mmm@gov.fi

Saamelaiskäräjien lausunto luonnoksesta MMM:n asetukseksi alueellisen kiintiön nojalla sallittavasta suden metsästyksestä metsästysvuonna 2025–2026

Viite: VN/35056/2025, Maa- ja metsätalousministeriön lausuntopyyntö 27.11.2025

1. Aluksi

Maa- ja metsätalousministeriö on pyytänyt Saamelaiskäräjiltä lausuntoa luonnoksesta MMM:n asetukseksi alueellisen kiintiön nojalla sallittavasta suden metsästyksestä metsästysvuonna 2025–2026 sähköpostitse 27.11.2025 saapuneella lausuntopyynnöllään (VN/35056/2025).

Saamelaisten kotiseutualueella petotilanne on erittäin vakava, sillä petojen määrä on lisääntynyt viime vuosien aikana huomattavasti. Susia esiintyy runsaasti erityisesti Saamelaisten kotiseutualueen keski- ja eteläosissa sijaitsevilla paliskunnissa, joissa ne tekevät vahinkoa jo sulan maan aikaan. 1.1.-18.12.2025 välisenä aikana Saamelaisten kotiseutualueen kunnissa on kirjattu yhteensä 235 suden aiheuttamaa porovahinkotapahtumaa, kun vastaava luku koko vuoden 2024 aikana oli 174.¹

Porovahinkolukuja tarkasteltaessa on tärkeää myös muistaa, että kaikki porovahingot eivät tule koskaan löydetyksi ja todennetuiksi maastosta, ja raatojen löytäminen on haastavaa ja poronhoitajille taloudellisesti kuluttavaa. Niissä tilanteissa, jossa vahinkoperusteinen poikkeuslupa suden poistamiseen myönnetään, poistosta aiheutuvat kulut jäävät tällä hetkellä elinkeinonharjoittajien vastuulle. Petojen poistosta aiheutuvia kuluja varten tulisi varata erillinen määräraha.

Saamelaispaliskunnat ry on 22.10.2025 tehnyt Maa- ja metsätalousministeriölle esityksen, jossa tuodaan esille huoli suurpetojen aiheuttamien porovahinkojen määrän kasvusta, ja esitetään, että suurpetovahinkoihin ja vasahävikikorvauksiin tulee varata riittävät määrärahat, jotta vahingot voitaisiin korvata täysimääräisesti.² Myös Saamelaiskäräjät yhtyy Saamelaispaliskunnat ry:n huoleen nykyisten määrärahojen riittämättömyydestä. Vaikka petokorvauksiin varattavan määrärahan kattoa nostettiin Euroopan komission päätöksellä 9.12.2025 10 miljoonasta eurosta 12 miljoonaan euroon, korotus ei Saamelaiskäräjien näkemyksen mukaan ole vielä riittävä.

¹ Lähde Riistavahingot.fi -sivusto. 1.1.-18.12.2025 välisenä aikana susien aiheuttamat porovahingot Inarissa 105 kpl, Enontekiöllä 47 kpl, Sodankylässä 83 kpl. Vuonna 2024 vastaavat luvut olivat Inarissa 115 kpl, Enontekiöllä 9 kpl, Sodankylässä 49 ja Utsjoella 1. Riistavahingot.fi -sivustolta ei ole saatavissa petovahinkolukuja paliskunnittain, minkä vuoksi näissä luvuissa on huomioitu koko Sodankylän kunta, vaikka vain Lapin paliskunnan alue Sodankylän kunnasta kuuluu Saamelaisten kotiseutualueeseen.

² Saamelaispaliskunnat ry, *Esitys suurpetovahinkojen 10 miljoonan euron maksukaton nostamiseksi 20 miljoonaan euroon sekä porotalouden ja luontaiselinkeinojen rakennetukilain mukaisten investointien 2 miljoonan euron maksukaton nostamiseksi 5 miljoonaan euroon*, 22.10.2025.

2. Saamelaiskäräjien näkemyksiä luonnoksesta MMM:n asetukseksi alueellisen kiintiön nojalla sallittavasta suden metsästyksestä metsästysvuonna 2025–2026

Edellä esitetyn perusteella, Saamelaiskäräjät suhtautuu myönteisesti valtion esitykseen pyrkiä hoitamaan suurpetopolitiikkaa niin, että se huomioi myös sosiaalisen kestokyvyn. Saamelaiskäräjät näkee positiivisena myös nyt lausunnolla olevan asetusmuistioluonnoksen kirjaukset, joissa todetaan, että *”Poronhoitoalueen suden metsästykseseen ei ole tulossa mitään rajoituksia.”* (s. 4) ja *”Poronhoitoalueella tarkoitus on jatkaa menettelyä, jossa sudet poistetaan vahinkoperusteisin poikkeusluvin, joissa voidaan käyttää muutoin kiellettyjä pyyntimenetelmiä, kuten moottorikelkkaa ja keinovaloa.”* (s. 5)

Saamelaiskäräjät kuitenkin näkee, että vahinkoperusteisten poikkeuslupien saantia olisi syytä helpottaa, jotta susien aiheuttamia porovahinkoja pystyttäisiin tulevaisuudessa paremmin ehkäisemään. Poronhoito on yksi saamelaisten perinteisistä elinkeinoista ja saamelaiskulttuurin peruspilareista. Poronhoito osana saamelaiskulttuuria nauttii Suomen perustuslain suojaa³, ja myös tämä olisi syytä huomioida suurpetoja koskevia säännöksiä laadittaessa. Porot kuuluvat myös omistajansa omaisuuden suojan piiriin ja omaisuuden suoja on niin ikään perustuslaissa turvattu oikeus⁴. Saamelaiskäräjät voi tarvittaessa neuvotella ja käydä keskusteluja maa- ja metsätalousministeriön kanssa siitä, miten alkuperäiskansaoikeudet, ja erityisesti tässä tapauksessa saamelaisten oikeudet tulisi paremmin huomioida suurpetopolitiikan suunnittelussa.

Lopuksi Saamelaiskäräjät vielä huomauttaa, että ministeriön olisi syytä tarkistaa kirjaus muistioluonnoksen sivulta 5, jossa todetaan *”Asetuksessa esitetään suurimmaksi sallituksi saalismääräksi poronhoitoalueelle 100 yksilöä poronhoitoalueen ulkopuolelle.”*

Merk.

Tuomas Aslak Juuso
puheenjohtajan sijainen

Laura Olsén-Ljetoff
elinkeinosihteeri

Lausunnosta päätti puheenjohtajan sijainen Tuomas Aslak Juuso 18.12.2025 Saamelaiskäräjien työjärjestyksen 7 §:n 6 kohdan mukaan. Puheenjohtajan sijainen kuuli hallitusta lausunnon valmistelun yhteydessä. Lausunnon valmisteluun on osallistunut Saamelaiskäräjien elinkeino- ja ympäristölakimiessihteeri Sarita Kämäräinen.

Lisätietoja antaa: Elinkeinosihteeri Laura Olsén-Ljetoff, laura.olsen-ljetoff@samediggi.fi.

³ Suomen perustuslaki 731/1999, 17.3. §.

⁴ Suomen perustuslaki 731/1999, 15 §.